

Jendearen duintasunaren errespetatzea

Alliance elkarteak pertsonaren bizia «heriotza arte loratu nahi du»

Baionako Laugan Alliance Akitaniako elkarteak, Jacques Faucher apaiz medikua hitzaldi batera gomitatu, pertsonari doakion errespetua zehaztu nahi izan du, duintasunaren inguruan eztabaida aberasgarria antolatuz. Enbrioi egoeratik hilzorian den ezinduen mailaraino, pertsona oso bati zor zaion errespetu osoa azpimarratu da.

L. ETXEZAHARRETA / BAIONA

Arrats sakona antolatu zuen Alliance elkarteak Baionako Lauga Salan ehun lagunen aurrean, elkartaren lehendakariorde, mediku eta apaiz den Jacques Faucher, bioetikan ikertzaile dena gomitatu. Akitanian ari den elkartea da 'Lasaitu beti eta heriotza arte bizia loratu' leloarekin dabilena.

Yvette Bielerrek Bordelen egoiza daukan erakundea aurkeztu zuen. Baiona, Akize, Périgues eta Agenen dauka lagunek. «Multikonfesionala eta apolitikoa» aurkeztu duen elkartea, dohainik, norbait osasun egoera larrian, hilzorian delarik, azkenerraino etxekoei eta erriari buruz laguntzak eskaintzen ditu. Etxekoen arteko intimitate berri bat sortzen laguntzen du, sufrikarioen alde zerbait eztatuz. Frantziar oraindik gutxi garatuak diren artatze palatiiboak antolatzen ditu.

Mintzaldi interesgarria egin zuen Faucherrek 'Jendeaz duin den duintasunaz' gaiaren inguruan. «Hitzen pisua» eta «argazkien txokea», eslogan aipatua erabiliz bere hitzaldia bi partetan jarri zuen. Hitzen garrantzia lehendabizi aipatu zuen, hauek beren definizioen atzean dauzkaten ondorioz beteko errealitateekin. Jarrera batetik bestera gertatu «lerrakada arriskugarria» nabarmendu zuen: duintasun oinarrikoa, Giza Eskubideen Deklarapen Unibertsalak edozein bizidunentzat aldarrikatzen duena, «duintasun aldakorra» bilakatzen delarik eta gal daitekeelarik.

Duintasunaren eta biziaren artean den lotura zehaztu zuen, «humanitatea besteen deiarekin garatzen dela» agertuz. Horrela osasun egoera larrian direnei buruzko jarrera premiazkotzat jo zuen. Pertsona «gauza erabilgarri, manipulagarri» mailara iristea guztiz arriskugarritzat jo zuen. Eliminazio politikak laster hurbil direla desbaloratze bultzetarik agertu zuen.

Bizitzaren bukaeran direnek, Faucherren ustez «bizitzaren kalitate batera deitzen gaituzte», zeren «egun batean edo bestean

Jacques Faucher, apaiz eta medikua.

L. ETXEZAHARRETA

nork bere buruari azaldu behar baitzikio bizitzaren arazo nagusiak: zergatik bizi nahi dut edo zer norabide emango diot neure biziari». Horrela kasu horietan direnen entzutea premiazkotzat hartu zuen, honen zailtasuna aipatuz. Maitasunaren aukera dela azken batean agertzen erakutsi zuen: «Humanitatea ez da soilik lortzen zerbait menperatuz baina eskaintza bat eginez».

EGUNKARIA.— Arazo premiaz-

«Garrantzitsua da gizartearentzat eri handien ez baztertzea eta laguntzea. Gure gizatasuna hor zalantzan jartzen da».

koak diren heriotza edo genetika manipulazioei begira 'duintasunez' hitz egiten duzu. Gaur egun hitzei eman balio asko zalantzan dira: zergatik hori?

JACQUES FAUCHER.— 'Duintasun' hitza erranahi ezberdin askotara erabilia da. Zehaztu egin behar dira, zeren bestela elkar ez-ulertze arazoak sortzen baitira. Bada duintasun ezin alienatuzkoa, Giza Eskubideen Deklarapen Unibertsalean dena: edozein gizadiren partaideei lotua da. Maiz beste erranahia eman zaio: 'dignitarioena' denari, egin zerbitzuen edo merezimenduen

ezagupenari lotua. Duintasun hori gal daiteke eta orduan da 'gradu kentze' edo 'apaltzea'. Hitz horiek dira preseski erabiltzen pertsonen osasuna galtzen dutelarik eta orduan da 'duintasun galtzea' ere aipatzen. Duintasuna pertsonaren oinarri bada, duintasun ezin alienatuzkoa bada, pertsonaren gauzak sartu behar dira edozein egoeratan izan arren, bizitzaren hasieran edo elbarritua berdin koma batean. Duintasun hori gal daitekeela onartzen bada, dignitarioenaren eran, pertsonaren oinarri den duintasuna horrela ikusirik gal baldin badaiteke, orduan pertsonak manipulatua, ezabatu eta errespeturik gabe erabil daitezke. Beraz duintasunaren inguruko eztabaida zentrala da. Denek onartzen duten 'duintasun' kontzeptuari buruz, jakin behar da pertsonaren izateari lotua den, edonolako egoeran izan dadin ala gal daitekeen gauza den. Azken kasu horretan pertsona errespetagarria, 'performantea', osasun onekoak edo gazteak baizik ez daiteke izan; hori izugarria da.

EGUNKARIA.— Elizak goresnen duen pertsonaren duintasuna, Giza Eskubideen Agiriaren antzekoa da?

FAUCHER.— Osoki. Deklarapen Unibertsaleko kontzeptua hainbat korronteren emaitza da: liberalena, pertsonen indibidualtasunari konfiantza ematen dionarena, elizena, zeren guztiek pertsona bakoitzak kalitate bakoitza daukala azpimarratzen baitute eta baitiote altxor bat bezala

«Enbrioen manipulazioaz gainera, klonatzeak jendea gauzatzat hartzen du, 'konponketaren bat' egiteko helburuarekin. Uste dut giza gorputza ezin daitekeela makinatzat hartu».

errespetatu behar dela. Pertsona bat zangopilatua delarik gizadi guztia zangopilatua dela diote.

EGUNKARIA.— Heriotzaren ordua kezka betetria da, beraz?

FAUCHER.— Gogoeta egin behar da 'dependetzia' eta 'independetzia'. Ez da ahaztu behar, hala ere, independentzia pertsonaren urrats premiazkoa baldin bada ere, denen artean 'interdependetzia' badela. Badira pertsonari buruzko jestu edo urratsak, jendearen duintasunaren azpimarratzaile edo aurkitzaile direnak. Maiz diagnostiko larriek sortzen dute egoera bat, non aurki daitekeen gomit bat kalitate eta intentsitate berezi batera biziko diren uneetan. Suerte handia da garai hori, pertsona egoera larrien direnekin topatzeak bizitzaren mamira bidaltzen baitu. Inportantea da gizartearentzat eri handien ez baztertzea eta laguntzea. Gu guztion gizatasuna hor zalantzan jartzen da.

EGUNKARIA.— Heriotzaren atarian dena edo enbrioiari buruz gogoeta bera aplikatzen duzu?

FAUCHER.— Etikaren Aholku Komite Nazionalak oroitarazi du enbrioi oso pertsona potentzial gisa hartu behar dela, denek errespetuarekin tratatu behar dena. Zehazki mintzatu da horien erabilpenei buruz, zeren giza izaki batentzat hartua baita. Pasaia bat da, denek bizi izan duguna. Honen hunkitzea, koman denarena edo ezin mintza daitekeen zaharraren hunkitzea, gure gizatasunaren erasotzea da.

EGUNKARIA.— Berriki Elizak jende zelulekin egin diren klonatzeak salatu ditu. Gogoeta bera aplikatzen duzu?

FAUCHER.— Harrigarri da, klonatzeaz hitz egiten delarik, izoztu daitezkeen enbrioiak aipatzen direla, 'organo bankua' egiten balitz bezala. Hori da zinez jendearen erabiltzea gauza batzuen antzera. Enbrioen manipulazioetarik gainera, klonatzeak jendea gauzatzat hartzen du, 'konponketen' egiteko helburuekin. Uste dut giza gorputza ezin daitekeela makinatzat hartu. Gorputza pertsonaren parte da eta enbrioiak organo bankuen gai soilak bezala erabiltzea, pertsonaren bakoitzasunaren ez errespetatzeko molde bat da.

Klonazioaren kontra hitz egin dute gogor Vatikanoko Konferentzian

ERROMA

Giza enbrioen klonazioa egin ezina da teknika aldetik eta natura legeek 'debekatua' daukate, Jerome Lejeune irakasle frantsesak nabarmendu duenez. Haurrak eta Munduaren Etorkizuna izeneko Nazioarteko VIII. Konferentzian hartu du parte Lejeune biologo ezagunak joan den astean. Klonazioaren inguruan oraindik orain egin diren esperimentuek huts egin dute, bere ustez.

Erreproduktzio sexuala bitarteko ez dela izaki berdinaren erreproduktzio sistematikoa «naturaren legeek beraiek debekatua daukate espezie garatuenetan», adierazi zuen biologo frantsesak 'Genetikaren mugak' izeneko solasaldian. Ez dira urte asko 'debeku' natural hau ezagutzen dela, Lejeunek Erroman azaldu zuenez: «Gizakia definitzeko agindu beharrezko guztiak jasotzen dituen ADN molekula luzea ez da berdina gizonen eta emakumeen zelulan, eta ADNean idatzia dagoena da izakiak eratzeko segituan egin behar duena».

Oso hitz gogorrak izan zituen ahotan Jerome Lejeune biologoak klonazioari buruz oraintsu ezaugarazi diren esperimentuen emaitzez. «Porrot itzela izan da», esan zuen, «osatutako zortzi zelula zituen enbrioi baten zatiketaren ondorioz lau zelula besterik ez zituzten bi enbrioi sortu direlako. Zatiketa bi zelulako enbrioi egin zaienean, sortutako enbrioi berriak hil egin dira. Klonazioaren bidez manipulazio genetiko ezin da egin».

Ekologia eta Progresoa III. Hitzaldi Zikloa

Asteartea 23 - Mahaingurua

«Zer hartzen dugu progresotzat»

Mario GAVIRIA (Soziologoa eta NUPEko irakaslea)
Esteban MORRAS (Nafarroako Hidroelektrikako Gerentea)
Mabel CANADA (Nekazaria eta Lakabeiko biztanlea)
NON: U.P.N.A. - ORDUA: 19.30

ANTOLATZEN DU: C/ LA MERCED, 33 31001 BURSA (Tfno. 222400)
GOBIERNO DE NAVARRA DEPARTAMENTO DE ORDENACIÓN DEL TERRITORIO Y MEDIO AMBIENTE
BASTEN DU: CAJA LABORAL LUSKADKO KUTXA